No. 7. 1845.

VLISSINGSCHE COURANT.

Woensdag 15 Januarij.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van een abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à [illegible] de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodsbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Cts. behalve 35 Cts. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij de Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

— Indien men, na de jongste onlusten in Bohemen en Silezie, nog een nieuw bewijs behoefde voor de diepe ellende, welke in Duitschland heerscht, zou hetzelve gevonden kunnen worden in de gedurige en talrijke verhuizingen van een groot gedeelte der landbouwers en manufacturiers. In den loop van 1844 zijn er alleen uit de haven van Bremen uitgezeild 146 schepen, aan boord hebbende 17,865 emigranten, de meeste naar de Vereenigde Staten, en de overige naar Texas, Brazilie en Adelaïde (in Zuid-Australië). Het getal landverhuizers, welke zich sedert 1840 te Bremen ingescheept hebben, bedraagt 64,630. Het getal dergenen, die zich te Lubeck en te Havre inschepen, kan insgelijks op zoo veel begroot worden. In Pensijlvanie alleen vindt men, op eene bevolking van 1,268,420 zielen, 889,924 Duitschers.

DUSSELDORP, den 10. Januarij. Uit Altstadt (in Wetterau) wordt een gruwelijk voorval gemeld, hetwelk sterker, dan eenig tot dus verre bijgebragt voorbeeld, de rampzalige gevolgen toont, die dronkenschap na zich kan slepen. Een beschonken boerenknaap valt namelijk zijnen evenzeer beschonken vader aan, met deze woorden: *Oude gij hebt reeds lang genoeg geleefd*; en hierop verwurgt hij hem met eigen handen. De vadermoorder bevindt zich in handen van het geregt.

ENGELAND.

LONDEN. Drie Amerikaansche matrozen, meldt men van het eiland Laheine in Polynesie, hadden het schip *Ontario* met eene boot verlaten, die zij van de eilanders geleend hadden en wilden zich naar het [illegible]

[illegible] hunne afmatting verhinderde hen, den steilen berg te beklimmen en het scheen dat zij van ellende zouden omkomen. In de wanhoop wierpen zij het lot, wie door de anderen gedood en tot spijs gebruikt zou worden. Van dezen vreesselijken maaltijd kregen zij zoo vele krachten, dat zij over den berg bij de inboorlingen konden komen, die hen naar Laheina bragten. De getuigenis der inboorlingen en het gevondene lijk van den gedoodden bevestigden het schrikkelijk verhaal der beide overlevenden, die nu wegens diefstal van eene boot en als moordenaars voor het geregt werden gesteld. Wegens de laatste beschuldiging zijn zij vrij gesproken, maar wegens de eerste in eene schadevergoeding van 80 dollars en in de kosten veroordeeld, en daar zij deze niet betalen kunnen, moeten zij op de landstraten arbeiden.

— In de laatste twee dagen zijn 200 à 300 schepen de Teems opgezeild, waaronder zeer groote, die in het kanaal waren terug gehouden.

— Ons gouvernement heeft besloten de zeemagt te vergrooten. Men heeft gezien, dat Frankrijk ons daarin voorgaat.

FRANKRIJK.

— Het fransche oorlogsfregat *la Reine Blanche*, op welke de admiraal *Dupetit-Thouars* onlangs in Frankrijk is terug gekomen, had aan boord twee oversten uit de Markiezen-eilanden, [illegible] de bevolking van dien archipel, leest men in het blad *l'Océanie Française* het volgende: Het menscheneten heerscht er nog in al zijne afschuwelijkheid.

Wij kennen wilden op Nou-Hiva, onder anderen den krijgsoversten *Pakoko* en den opperpriester *Veketos*, die bekennen een aanzienlijk [illegible] die op het vleesch der Zuidlanders boven dat der Europeërs verkiest, om dat dit laatste te zout is! Volgens hem heeft het menschenvleesch betrekking met dat van den tonyn, doch zou beter smaken. Zelfs, sedert de bezitneming van Nou-Hiva door de Franschen, zijn er in dat eiland menschen verslonden. De wijze om dit afschuwelijk geregt te bereiden, bestaat in de ingewanden uit het lijf te halen, en hetzelve, volgens de gewoonte der wilden, in eenen put te braden.

BELGIE.

— De regtbank zal een onzer inwoners vervolgen, die zijn 3- à 4jarig meisje uit een vroeger huwelijk in een kelder had gesloten, hetwelk in eenen beklagenswaardigen toestand aldaar is gevonden.

NEDERLANDEN.

ROTTERDAM, den 10. Januarij. Op heden is door verschillende leden van het bestuur en talrijke notabele ingezetenen dezer stad, een Adres van den volgenden inhoud aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingezonden:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

EDELMOGENDE HEEREN!

Geven met verschuldigden eerbied te kennen de ondergeteekenden, ingezetenen der stad Rotterdam.

Dat zij het door de Heeren *Thorbecke* cum suis, aan U Edelmogenden, gedaan voorstel, tot verandering en bijvoeging in de Grondwet, met genoegen vernomen hebben, met de daarin ontwikkelde beginselen grootendeels instemmen, en met aandrang U Edelmogenden verzoeken, om dat voorstel aan te nemen, met zoodanige wijzigingen als bij nader onderzoek billijk [illegible]

[illegible], den 10. Januarij. Heden morgen is op de rivier voor deze stad een treurig ongeval overkomen aan eenige landlieden, die zich met eene ijsschouw, van het veer van Papendrecht, met hunne boter alhier ter markt wilden begeven. Het ijs (reeds te zeer door den dooi verzwakt om het gewigt van dezen last te dragen (men zegt dat 7 personen in de schouw geladen waren), is bezweken, de schouw met eene scheen door het ijs geraakt en vervolgens over zijde in het water gekanteld. Zoodra men van het veer dit ongeval bemerkte, is er dadelijk hulp toegesneld. Doch niet allen zijn gered kunnen worden. Alleen de genen, die zich met hunne armen op het ijs boven water hebben kunnen houden, zijn aan het gevaar ontkomen, maar twee, waaronder de knecht van den veerman, zijn bij het omkantelen der schouw onder het ijs geschoten en alzoo verongelukt.

Ingezonden Stukken.

1844 en 1845.

Herinnering en Hoop.

(*Vervolg en slot van onze vorige.*)

Wij weten zeer goed dat de verwisseling des jaars op louter menschelijke uitrekeningen gegrond is, dat de tijd nooit stil staat en dat dus het vieren van oud en nieuwjaar geheel hersenschimmig is, — maar, wij bekennen het gaarne, wij zijn aan deze oude instelling gehecht, en de laatste dag van het [illegible] bij ons menschen herinneringen op.

Denkt gij er ook zoo over, gij grooten van het land, gij ministers van den Koning? O God gave het! want dan is er misschien eene enkele gedachte van berouw bij u ontstaan toen gij de gebeurtenissen van 1844 herdacht. — Of hebt gij welligt de stem van uw geweten doen zwijgen, door u in schoone uitrekeningen voor de toekomst te verdiepen? of, door luidruchtige vreugde het nieuwe jaar woest en gedachteloos te gemoet te juichen?... O hoe zoudt gij te moede geweest zijn, indien de dood u te midden uwer heerschzuchtige droomen, of van uw dol gejubel overvallen ware; — indien de twaalf laatste klokslagen van het wegzinkende jaar, u als 't ware in de ooren hadden gedonderd: » Gij dwazen, gij zult in dezen nacht sterven, en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?" of indien gij aan de wanden van uwe feestzaal, of van het studeervertrek, waarin gij uwe plannen beraamd, eene vreesselijke hand aanschouwd had, die daarop met onuitwischbare letters geschreven had: Mene, Mene, tekel peres! . . . .

Doch hier zien wij u glimlagchen, en spottend hooren wij u uitroepen: « Met zulke hersenschimmen houden wij ons niet op!" en misschien voegt gij er verachtelijk bij: » De *Vlissingsche Courant* is fijn geworden, zij telt dweepers onder hare voorstanders!" Verspil uwen spot niet, ongelukkigen, want zij is ons onverschillig; ja, wat meer is, iedere scheldnaam die gij ons toevoegt zouden wij als eene eeretitel beschouwen, wij zouden trotsch daarop wezen, en ons daarmede vereenigen [illegible] onze vaderen deden, die [illegible]

voetens verbergen; — en indien sommigen der onzen zich mogten verwonderen over den hoogen ernst dezer regelen, dan moeten wij hun bekennen, dat ons gevoel ons te magtig was.

Het is onze gewoonte niet om godsdienstige bespiegelingen met staatszaken te vermengen; wij hebben het misprezen, toen de leeraars der godsdienst de agiotage-leening aanprezen in naam van den regtvaardigen God; toen zij de woorden van hunnen grooten Meester: » geeft den Keizer wat des Keizers is" hebben durven toepassen op die schandelijke maatregel, als of de regering regt had op den zoo moeijelijk verdienden spaarpenning der nijvere middelklasse! Wij zijn verontwaardigd geweest, toen men nog op den laatsten dag van het jaar — vermoedelijk uit vriendschap voor den Minister — den volke heeft durven toeroepen: » Hebt gij gewillig schot en lot gedeeld met de natie, of zijn er onder u die zich *schandelijk* hebben onttrokken?" (1) Gaarne hadden wij den man die dit zeide, willen antwoorden, 't geen wij aan den minister van finantien zelve gezegd hebben, en wij vinden het godslasterlijk, wanneer men de godsdienst gebruikt om eigenbelang te bevorderen. — Doch wij strijden niet voor eigenbelang maar voor licht en waarheid, en de godsdienstige hoop, die in ons leeft, paart zich zoo innig met onze staatkundige wenschen;

(1) In de hoofdstad is dit gebeurd.

Siska van Roosemael.

WARE GESCHIEDENIS VAN EENE JUFVROUW DIE NOG LEEFT.

DOOR H. CONSCIENCE.

(Zie No. 5.)

Op zekeren Zondag dat SPINAEL uit schaamte voor zijne gescheurde kleederen zelf niet ter kerk had durven gaan en hij met tranen in de oogen en gebogen hoofd zijn levensloop en de snoodheid zijner kinderen herdacht, kwam een jonge heer (kleermaker of edelman, het was in zijn persoon niet te onderscheiden) naar JULES en HORTENSE SPINAEL vragen. Hij zag den bedrukten man voor een knecht van den huize aan en zeide in gebroken fransch:

« *Garçon, va dire à monsieur* JULES *et a mademoiselle* HORTENSE *qu'on les attend pour partir.*" (1)

Daar de verbaasde SPINAEL den jonker sprakeloos aanzag, viel deze onbeschoft tegen hem uit:

« *Ah ça, veux-tu bien m'annoncer, insolent valet?*" (2) (Deze woorden had hij geleerd uit de laatste vaudeville die in den schouwburg was gegeven.)

Eensklaps werd SPINAEL ongemeen bleek en beefde sterk; zijne oogen schoten stralen vuurs op den jonker; maar deze, hierover vergramd, ligtte zijn stok op en riep:

« *Maraud, je te rosserai!*" (3)

Een schreeuw van woede ontsnapte aan de borst van SPINAEL; hij stond op, nam een spanriem van den grond, sloeg den jonker er mede in het gezigt en wierp hem op straat, eer hij den tijd had een woord te spreken. Toen, nog bevende van woede, sloot hij zijne deur en klom den trap op om zijne kinderen te spreken. Sedert geruimen tijd had hij den moed niet gehad hun de minste verwijting te doen, doch nu de woede hem bezielde, durfde hij het wagen hun al de schandelijkheden van hun gedrag onder het oog te brengen. Hij vond hen in groot toilet, met parasol en stok, gereed om met een gezelschap een speelreisje naar Brussel te gaan maken. De verwijten des vaders waren streng en nadrukkelijk, maar de kinderen waren er ongevoelig voor. Hoe hooger de gramschap des vaders klom, hoe onbeschaamder zij werden, en nadat zij hem eenige oogenblikken hadden uitgelagchen, wenschten zij hem spottend goeden dag en meenden heen te gaan.

De vader, door zooveel boosheid in razernij ontstoken, sprong voor de deur om hun den uitgang te beletten en riep:

« Slangen! is het niet genoeg mij tot den bedelstaf gebragt te hebben, wilt gij mij door uwe spotternij dooden! Niet genoeg, dat gij in schandelijke weelde de vruchten van mijn zweet verkwist, terwijl ik als een bedelaar zonder kleederen en zonder het noodige voedsel leven moet; niet genoeg dat een schaamtelooze modejonker mij voor den knecht mijner kinderen aanziet en mij zegt dat hij mij als een bediende slaan zal; niet genoeg dat ik hier honger lijde en bittere tranen stort, terwijl gij in losbandige vermaken leeft; — ik moet sterven als een hond, niet waar? Maar het is gedaan, de maat is vol. Gij zult niet uitgaan; en zoo gij niet oogenblikkelijk deze modekleederen aflegt, zal ik ze onder mijne voeten vertrappen!"

Een schaterende lach begroette des vaders toorn en hij zag dat zijne bedorven kinderen noch aan zijne magt noch aan zijnen wil geloofden. De zoon naderde stoutmoedig de deur en poogde zijn vader er met geweld van weg te rukken.

Hier volgde nu een tooneel van boosheid, welks beschrijving ons walgt.

Eenige oogenblikken daarna gingen JULES en HORTENSE de deur uit. Aan de roode kleur, die hunne gezigten deed gloeijen, en aan de moeite welke zij aanwendden om hunne verkreukte kleederen in orde te schikken, kon men gemakkelijk zien dat zij uit eene hevige worsteling kwamen; zij begaven zich naar hun reisgezelschap, ten einde zich in de hoofdstad aan dwaze vermaken over te geven.

De vader was intusschen bezig het bloed te stelpen dat hem over het aangezigt liep.

—

Eene maand later, op Zaturdag, zat VAN ROOSEMAEL in zijne achterkamer rekeningen te schrijven; sedert meer dan een uur zocht hij hardnekkig naar drie deniers, die hem bij iedere optelling ontsnapten; eindelijk riep hij wanhopig uit:

« Wel, wel! is dat zoeken. Al de posten, op de vingeren geteld, maken toch vijf en zestig guldens, acht stuivers en vijf deniers; en op dit schelmachtig papier kan ik slechts twee deniers krijgen? Ik kan de drie deniers wel laten loopen en ze verliezen, maar dit is de zaak niet; het moet uitkomen: ieder 't zijne, dan heeft de duivel niets! Nog eens gerekend!"

Juist toen VAN ROOSEMAEL op nieuw zijne drie deniers begon na te jagen, ging de kamerdeur open en een man trad vreesachtig binnen. De winkelier sprong verbaasd van zijn stoel op en bezag den inkomenden aandachtig doch zwijgend. De man, die zich slechts twee stappen in de kamer waagde, was tot het uiterste punt van ellende vervallen; mager, bleek, met verward haar, gescheurde kleederen en versleten schoenen, stond hij daar als iemand die eenen aalmoes komt vragen. VAN ROOSEMAEL herkende hem eerst niet en bezag hem met vragende blikken; de man ontstelde daarop en twee tranen sprongen hem uit de oogen.

« SPINAEL, wat wilt gij van mij?" vroeg de winkelier wantrouwend; « indien gij weder hier komt om geld van mij te leenen, kunt gij gerust vertrekken, want ik ben niet te huis voor zulke zaken."

Tranen ontvloeiden rijkelijk aan de oogen van SPINAEL.

(Vervolg hierna.)

(1) Knecht ga aan mijnheer JULES en jufvrouw HORTENSE zeggen dat men hen wacht om te vertrekken.
(2) Wilt gij mij aandienen, onbeschaamde knecht?
(3) Ik zal u afranselen, schurk.

onze godsdienstige en politieke gevoelens zijn zoo naauw aan elkander verwant, dat wij de stem in ons binnenste niet hebben kunnen smoren, en onze heerlijke gewaarwordingen aan onze landgenooten wilden en moesten mededeelen. – Wij spreken niet gaarne over godsdienstige onderwerpen in dit staatkundig blad, omdat wij vreezen, hen, die in sommige punten met ons verschillen, af te schrikken van onze goede zaak. – Mogten wij thans onze Joodsche landgenooten geërgerd hebben, mogten zij vreezen dat de vrijheid van gevoelens door ons zoude kunnen worden aangetast. – O wij betuigen hen plegtig, dat hunne vrees ijdel is. – Vrijheid van godsdienst, vrijheid van denken, van spreken, van schrijven, vrijheid voor *elk* om zijne godsdienst volgens de wetten van zijn kerkgenootschap uit te oefenen, dat is de grootste, de heiligste, de waarachtigste vrijheid, dat moet het onschendbaarste van alle burgerregten wezen. Dat regt zullen wij voor *ieder* kerkgenootschap blijven aanbevelen, daarvoor pleiten en strijden en met al onze krachten zoeken te handhaven.

Vreest niets van ons, gij andersdenkenden, want iedere waarachtige overtuiging is ons heilig. – Wij, die strijden voor vrijheid en orde, wij zijn alle broeders en vrienden.

Wij zeggen het nogmaals: de bespotting onzer vijanden is ons onverschillig, en wij vreezen zelfs den glimlach van verwondering niet, die op de lippen van *onze* jeugd zoude kunnen spelen, bij het lezen dezer regelen, want wij zijn geheel onafhankelijk en schamen ons onze belijdenis niet.

Maar gij, magtigen van Nederland, wier spot ons zoo gaarne den mond zoude stoppen .... O spot met ons, maar spot niet met het allerhoogste! – Wie belooft u dat gij nog lang zult kunnen voorthollen op de loopbaan van weelde en valsche glorie? Wat in den oudejaars-nacht niet gebeurd is, kan echter ieder oogenblik geschieden; veelligt zijn er onder u die weldra angstig op het doodbed zullen nederleggen! O gelooft ons, dan zullen de tranen van het volk brandend u op 't harte vallen, dan zal het u wezen als of het angstzweet der ongelukkigen, 't welk op de aarde gevallen is, opsteeg tot den Allerhoogsten en om wrake riep; dan zult gij u verbeelden de armen en ellendigen uit het geheele land, dreigend rondom uw leger geschaard te zien; dan zult gij met verachting de adeldombrieven van u afstooten, die gij *zoo duur* hebt gekocht, en dan zal het eerekruis, waaraan bloed en tranen kleven en waarvoor gij misschien eed en pligt hebt vergeten, u als lood op den boezem drukken; – en wat zoude er in uw hart omgaan, indien gij dan, de hand, waarover gij zoo even glimlachttet, met de oogen uwes geestes aanschouwdet, en wanneer dan die hand uwen naam met roode letters opteekende in het groote schuldboek dat voor God is, en daaronder de vreesselijke [illegible] *den!* – God beware u voor dergelijke angsten in uw jongste oogenblik, en Zijne Almagt verhoede dat gij eenmaal uit den mond van Hem naar wien gij u Christenen noemt, de woorden zoudt hooren: » Gij hebt mij Heere Heere genoemd, maar gij hebt niet gedaan de wil van mijnen vader die in de hemelen is, – gij hebt de huizen van weduwen en weezen uitgezogen, het buitenste des drinkbekers hebt gij gereinigd, maar het binnenste onrein gelaten, – gij hebt den volke lasten opgelegd die zwaar zijn en moeijelijk om te dragen, en gij zelve hebt die met een uwer vingeren niet aangeraakt, – gij hebt Gods geboden door uwe instellingen en wetten krachteloos gemaakt; gij zijt de witgepleisterde graven gelijk. – Wee u, zevenmaal wee! Ik heb u nooit gekend!"

Ministers van den Koning, ridders en jonkheeren der oligarchische partij, gij zijt onze vijanden, maar zulk een einde wenschen wij u niet toe, – veel liever smeeken wij u: bekeert u, en gaat niet verder op den weg des verderfs. Herstelt zooveel gij kunt wat gij bedorven hebt; wederstaat niet langer 's volks regtmagtige wenschen, slaat niet langer de versenen tegen de prikkels, – geeft, zoo lang gij nog *geven kunt*, zoo lang het nog tijd is!

Zoo lang het nog tyd is... ja, dit willen wij met nadruk zeggen, want het slapende volk kan eens vreesselijk ontwaken, – het kan zijne boeijen verbreken, en zijne geschondene regten met geweld herstellen! – Wanneer een lang geteisterd volk in blinde woede opstaat en voortholt, dan is het ontembaar en redeloos, en dan slaat het roekeloos heiligschennende handen ook aan verdienste en deugd. – Indien zulk eene ramp aan Nederland beschoren was, dan zoude de woeste volkshoop veelligt onzen geëerbiedigden Koning niet ontzien .... en gij, ministers, met uwen aanhang, zoudt de aanleidende oorzaak zijn van al de gruwelen, van al de ontelbare rampen die eene omwenteling met zich voert . . . .

. . . .

Doch wat spreken wij aldus tot Neêrlands groote bastaard-aristocratie? .... O God! zij telt misschien mannen onder haar, die zich over eene omwenteling zouden verheugen; die, gedachtig aan den *gemeenen* spreuk: In troebel water goed visschen – zich in stilte de handen zouden wrijven, en in hun hart zeggen: Wij hebben ons doel bereikt." – O gij ellendigen, die veelligt zoo denken zoudt, verheugt u nog niet, want 's Konings wijsheid kan die ramp voorkomen ... en mogt zijne magt tegen u te kort schieten, mogt het volk thans zwijgen en *gy* triomferen, mogt daaruit in latere jaren eene omwenteling ontstaan, *dan* – WIJ ZWEREN HET U PLEGTIG, *dan* zullen *wy*, even als nu, getrouw aan Vorst en vaderland, onzen beminden Koning *tegen u*, en tegen de blinde volksmenigte verdedigen; *dan* zullen wij u ontmaskeren, en met al den invloed, dien wij nog mogten hebben, den volke toeroepen: « *Niet hy*, niet WILLEM VAN ORANJE, niet de doorluchtige held van Waterloo is oorzaak van uw ongeluk, maar het zijn zij die u hebben uitgezogen, en die zich thans misschien uwe vrienden noemen!" – En met den vinger zullen wij u aanwijzen, en onzen dierbaren Koning en geheel zijn Huis zullen wij beschermen tot op onzen jongsten snik.

Maar .... onze verontwaardiging vervoert ons . . . . Neen, neen, wij *mogen* wij *willen* het niet veronderstellen dat de oligarchie zulke booswichten onder hare gelederen telt. – Veel liever roepen wij haar nogmaals toe: Keer, terug van den boozen weg; verootmoedig u voor God, smeek genade, en sta op en doe het goede. Laat het jaar 1845 het vorige uitwisschen; luister naar de heilige stem van uw geweten, dat toch bij u niet geheel verstomd zal zijn, en het volk zal u misschien het doorgestane leed vergeven; de schandvlek die reeds op uwen naam in de geschiedrollen kleeft, zult gij misschien nog kunnen doen verdwijnen, de Eeuwige Liefde zal u vergiffenis schenken, en in uw eigen hart zult gij het jaar 1845 zegenen . . . .

[illegible] ! eene fraaije voorstelling onzer verbeelding! Ja eene hersenschim en anders niet, want *al* ons wenschen en hopen, en bidden, *moet* ijdel zijn, en bespottelijk schijnen, zoo lang het volk niet luide daarop amen zegt, zoo lang het volk niet medewerkt. – Landgenooten, wij en anderen, hebben het u reeds meermalen gezegd: van u vooral, wij zouden haast zeggen, *alleen van u*, hangt het af om het licht dat God aan de kimmen laat gloren, over ons vaderland te doen opgaan, of te doen wegzinken beneden der stervelingen gezigteinder, ons weder in ellendige duisternis dompelende .... Indien gij in deze schoone verwachtingen deelt, o doe het dan aan den Koning weten; zeg hem dat de stem der acht edele mannen *uwe* stem was; dat gij verademing en orde begeert, dat gij naar hervorming hijgt.

En gij, WILLEM DE II, gij, wien wij eeren en liefhebben, gij afstammeling van den Grooten Zwijger, die voor zijn land gestorven is, en die, met stervende lippen, nog bad: » O God wees dit arme volk genadig!" wees *zyner* waardig; verloochen het bloed niet dat in uwe aderen stroomt, en dat uwe vaderen altijd hebben veil gehad voor vrijheid en regt; – sta op, schud het minister-juk af, dat wij zoo ongaarne op uwe trotsche schouderen zien rusten; wees niet langer blind voor het licht, dat men te vergeefsch uit uw Koninklijk kabinet zoekt te weren; wees niet langer doof voor de stem van uw volk, al komt die stem niet regtstreeks tot u. – Reik de natie uwe doorluchtige hand, zij zal ze aangrijpen, zij zal ze zegenen; – gelijk de klimop zich om den eik slingert, zal Nederland zich weder aan ORANJE vasthouden, en beide te zamen zullen behouden worden en zegevieren!

O mogt het jaar 1845 dit vernieuwde verbond tusschen Koning en vaderland aanschouwen; mogten Vorst en volk moedig hun zegel hechten aan het voorstel van het groote achttal! Dan zal dit jaar, even als 1815, in de geschiedrollen met roem zijn aangeteekend; – *toen* vergoot onze Koning zijn bloed voor Neêrlands onafhankelijkheid, *thans* vragen wij van hem moed en volharding tegen eene heerschzuchtige partij; toen werd het vaderland *vry*, – nu zal het geheel *verjeugdigd* worden; – en, aan het einde van dit jaar, zal ieder regtgeaard Nederlander met innige dankzegging uitroepen: » Heil den Koning, die zijn volk beminde en gelukkig maakte; heil het volk, dat met volharding en geestkracht op eene *wettige* wijze zijne regten handhaafde en orde en vrijheid herwon!" De schoonste toekomst zal zich alsdan voor het erf onzer vaderen openen, de oude glorie zal herleven; want: *de zegen des Allerhoogsten rust op het land waar godsdienst, eendragt, regt en orde wonen.*

AMSTERDAM, 1. Januarij 1845.

Eruditio Musica te Rotterdam.

4de Concert, Donderdag den 9. Januarij 1845.

SCHUBERTS sinfonie, in plaats der sinfonie van R. SCHUMAN, die op de programma was aangekondigd. (?) Het publiek heeft bij die ruiling *veel* verloren, de compositie van SCHUMAN is korter! Wegens het werk van SCHUBERT namen wij reeds, na het eerste concert, de vrijheid onze gevoelens te openbaren. Wij hebben de sinfonie ten tweedenmaal gehoord. Al hetgeen ons vroeger in dezelve beviel is, sedert dien tijd, geenszins in schoonheid toegenomen: hetgeen ons, in dat volumineuse stuk, *niet* beviel, *blyft* ons niet bevallen. Over het algemeen genomen is de sinfonie bij een steen te vergelijken die vader JACOBS krachten vereischt. Men verbeelde zich, na de voorafgaande lange stukken, een daverende finale, doorweven van gebazuineerde en gefongeerde anti-musicale phrasen, zonder zin, doel en zamenhang, welke, de herhaling der eerste reprise medegerekend, niet minder dan *tien* digt in een gedrukte paginas, zou beslaan. Ten tweedenmaal moest het orchest, in bataillon-quarré van strijkstokken en opgezette longpijpen, den kampstrijd tegen den muzikalen titan volhouden; en nu blijft de vraag, of het orchest, bij zooveel geëxageerde, vermoeijende inspanning, wel in de mogelijkheid verkeert, deszelfs taak, naar genoegen en behooren, te volbrengen? Wij moeten deze vraag ontkennend beantwoorden. Vier maten van de bloemrijke Zauberflöte-ouverture des onsterfelijken MOZARTS, waarmede dien avond de tweede afdeeling werd geopend, komen *ons althans* oneindig beter en deugdelijker voor, dan dergelijke geheele werken, zij mogen, door anderen, modeshalve of wegens andere oorzaken, tot den zevenden hemel *opgebazuind* worden. Den liefhebbers des zoo te noemen gothischen stijls, zal SCHUBERT buitengewoon gestreeld en bekoord hebben; ongelukkig zijn wij geene vrienden van al hetgeen gothisch is of gothisch voorstelt. In constitutionele landen moest zelfs de gothische bouworde tot de geproscribeerde dingen behooren, dewijl zij eene welsprekende, sprakelooze tolk van het absolutismus is. Op concert vleit het der verbeeldingmeer, in liefelijke dreven en lustwaranden, dan in gothische tempels te zijn, en wij wandelen *daar* veel liever aan de handen der Gratien dan aan die der stroeve muse van de bouwkunst der middeleeuwen! Heeft nu, naar wij reden hebben te gissen, het onderwerpelijke openingstuk geen algemeen genoegen bijgebragt, en den hoorderen luttel voor kunstgenot geschonken, dan werd het publiek, door de talenten van den clarinettist BLAES, in eene zeer ruime mate, schadeloos gesteld. BLAES is een edele clarinet, een obligaatspeler van het echte water; zilveren toon, dichterlijke, afgepaste, natuurlijke en ongekunstelde voordragt, meesterlijke en hoogstgemakkelijke uitvoering: ziedaar, naar het ons toeschijnt, de hoofdeigenschappen welke zijn wezenlijk innemend en indrukwekkend spel onderscheiden. In een stoffelijken zin is er eigenlijk meer BLAES dan *clarinet* voorhanden; maar in den wezenlijken kunstzin staat de clarinet, met de colossale gestalte van den virtuoos, in eene volmaakte evenredigheid. Eene door hem, voor hetzelfde instrument gearrangeerde, en door den benoemden VIEUXTEMPS zamengestelde Fantaisie, werd allerangenaamst uitgevoerd; de compositie was oorspronkelijk voor de viool geschreven, en de mindere adelijke aard van het blaastuig *scheen* althans niet geheel en al voor VIEUXTEMPS wegsleependen zang bestemd te zijn. Variatien op een Grieksch thema van BLAES eigen vinding, en door denzelven in de tweede afdeeling uitgevoerd, waren eigenaardiger; deze variatien ontwikkelden, op eene zoo bevallige als kunstmatige wijze, bijna de geheele clarinetschool, en werden onder algemeene toejuiching aangehoord. De negende variatie, *a la Drouet*, thema en variatien te gelijk latende hooren, heeft de goedkeuring van het publiek ten hoogsten top doen stijgen. Even onverbeterlijk vonden wij de scène en aria, met obligato clarinet, van BLAES en zijne echtgenoot, in de eerste afdeeling, en twee romances, met clarinet- en piano-accompagnement, vóór de slot-ouverture (zijnde die van *Omar en Leila* van FESCA) door laatstgemelde gezongen. Over de zangwaarde der aria *della Pazze per amore*, door Mevr. BLAES in de tweede afdeeling, *niet* sous l'egide haars verdienstelijken echtgenoots, voorgedragen, zullen wij ons liefst van iedere beoordeeling onthouden. Verrukkend was het pianospel van den (blinden) heer FERDINAND VAN OMMEREN, een bemiddeld, jeugdig liefhebber te Rotterdam; welke zijn kunstvermogen, met de uitvoering van WEBERS algemeen beroemd concertstuk, en variatien met motieven uit Lucia de Lammermoor van DÖHLER, op de schitterendste wijze heeft ten toon gespreid. Telkens wanneer wij het oog op den speler vestigden, werd onze hartelijkste bewondering driewerf gaande gemaakt: eerst voor God, de weldadige vader aller menschen, wiens goedertierendheid, door het inschapen van het musiekaal talent, den rampslag des minder bevoorregten natuurgenoots had geleenigd, wiens vaderlijke liefde hem, in dat zelfde talent, een steeds blijvende, trouwen en troostrijken medegezel, op zijn duisteren levensweg, had geschonken; dan voor de inderdaad bewonderenswaardige en hooge gaven van den obligatist, en eindelijk voor zijnen leermeester, de achtenswaardige en uitmuntende TOURS, wiens bekwaamheid, geduld, volharding en beleid, den van het gezigt berooften, voor de kunst hebben gevormd, en voor de uitvoering van dergelijke moeijelijke en belangrijke gewrochten, rijp gemaakt. Zeker vindt deze menschenvriend, in de zoetste zelfvoldoening, de aangenaamste belooning voor zijn edel pogen! Het orchest liet dien avond bijna niet te wenschen over; het heeft, zoo wel met betrekking tot de ensemble- en solo-stukken, volmaakt aan het doel beantwoord; het quartet had evenwel sterker bezet *kunnen* zijn. In de zaal had tijdens de uitvoering der stukken, en op het punt van hunnen aanvang (voor ditmaal *niet* door de dames) minder gesproken kunnen worden. Alhoewel wij Eruditio Musica achter de weegschaal verheten, blijven wij ons nogthans met klimmende genegen vleijen. BÉMOL.

Koninklijke Nederlandsche Loterij.

TREKKING DER VIJFDE KLASSE.

21e Lijst. No. 21496 en 8059, ieder een prijs van f 1000.
22e Lijst. No. 1043, een prijs van f 100,000; No. 13972, een prijs van f 2000; No. 15370, eene premie van f 1250.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 14. Januarij. Sedert den 11. dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Catharina, H. Hansen, Philomene, D. Christensen; beide Liverpool, Johann Hermann; H. Niehans, laatst van Nantes, alle klipzout; Leopold den 1., C. Zoetelief, Cephalonia, fruit; de vrouw Gillie, G. van der Wijck, Odessa, lijnzaad; de jonge Hendrik, H. J. Schuring, Windau, hout.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Judge Thomson, W. Carr, Yerseij, de Gezina, J. Christoffer, Trieste, beide stukgoed.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.